

BÖLÜM 4

7. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN SAHİP OLDUKLARI ÖZ-DÜZENLEME DURUMLARININ FEN AKADEMİK BAŞARILARINA OLAN ETKİSİNİN ARAŞTIRILMASI

Elif Öznur TOKGÖZ¹
Alev DOĞAN²

Giriş

Öğrencilerin sahip oldukları fen bilimleri akademik başarıları hem ulusal hem de uluslararası sınavlarda büyük bir önem teşkil etmektedir. Bilhassa Uluslararası Öğrenci Değerlendirme Programı (PISA) ve Uluslararası Matematik ve Fen Bilimleri Araştırması (TIMSS) gibi uluslararası sınavlarda öğrencilerin sahip oldukları fen akademik başarı düzeyi istenilen seviyelerde değildir. Bu durum birçok araştırmacı tarafından göz önüne alınmış ve öğrencilerin fen akademik başarısını etkileyen faktörlerin neler olabileceği sorusunu akla getirmiştir (Anıl, 2010).

Yapılan araştırmalar akademik başarının öğrenci, aile ve okul kaynaklı birçok faktörden etkilendiğini göstermektedir (Dağdelen, 2013; Arıcı, 2007; Polat, 2009). Öğrenci kaynaklı faktörler akademik başarıda önemli bir rol oynamaktadır. Bu faktörler arasında benlik saygısı, motivasyon, öz-düzenleme gibi etkenler sıralanmaktadır (Arıcı, 2007; Şefik, 2014; Howie & Pieterston, 2001). Bu etkenlerden öz düzenleme öğrenciler için sadece eğitim alanında değil psikoloji ve davranış bilimleri gibi birçok alanda üzerinde sıkça çalışılan bir kavramdır. Öz-düzenleme, bireylerin gelişmesinde ve öğrenmesinde etkin bir faktör olarak karşımıza çıkmaktadır (Özhan, 2019). Literatürde öz-düzenleme üzerine yapılan

¹ Dr., Milli Eğitim Bakanlığı, elifoznurtokgoz@gmail.com

² Prof. Dr., Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi, alevd@gazi.edu.tr

Kaynaklar

- Aldan Karademir, Ç., Devenci, Ö., & Çaylı, B. (2018). Ortaokul Öğrencilerinin Öz-Düzenlemeleri ve Akademik Öz-Yeterliklerinin İncelenmesi. *E-Kafkas Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 5(3), 14-29.
- Anıl, D. (2010). Uluslararası öğrenci başarılarını değerlendirme programı (PISA)'nda Türkiye'deki öğrencilerin fen bilimleri başarılarını etkileyen faktörler. *Eğitim ve Bilim*, 34(152), 87-100.
- Arıcı, İ. (2007). *İlköğretim din kültürü ve ahlak bilgisi dersinde öğrenci başarısını etkileyen faktörler (Ankara örneği)*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi, Ankara.
- Arslan, S., & Gelişli, Y. (2015). Algılanan öz-düzenleme ölçeği: bir ölçek geliştirme çalışması. *Sakarya University Journal of Education*, 5(3), 67-74.
- Bandura, A. (2006). Guide for creating self-efficacy scales. In F. Pajares and T. C. Urdan (Eds.) *Self-efficacy Beliefs of Adolescents* (pp.305-337), Greenwich, Connecticut: Information Age Publication.
- Dağdelen, S. (2013). *Biyoloji derslerinde öğretmenlerin kişilerarası davranışı, sınıf öğrenme ortamı ve öğrenci başarısı arasındaki ilişkinin incelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- Duru, E., Duru, S., & Balkıs, M. (2014). Tükenmişlik, akademik başarı ve öz düzenleme arasındaki ilişkilerin analizi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 14(4), 1263-1284.
- Howie, S. J., & Pietersen, J. J. (2001). Mathematics literacy of final year students: South African realities. *Studies in Educational Evaluation*, 27(1),7-25.
- İsrael,E.(2007). *Özdüzenleme eğitimi, fen başarısı ve öz yeterlilik*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir.
- Kaufman, J. C., & Baer, J. (2004). Sure, i'm creative—but not in mathematics!: self-reported creativity in diverse domains. *Empirical Studies Of The Arts*, 22(2), 143-155.
- Krouse, J. H., & Krouse, H. J. (1981). To ward a multi modal theory of academic under achievement. *Educational Psychologist*, 16(3), 151-164.
- Maslach, C., Schaufeli, W. B., & Leiter, M. P. (2001). Job burn out. *Annual review of psychology*, 52(1), 397-422.
- McMillan, W. J. (2010). 'Your thrust is to understand'—how academically successful students learn. *Teaching in Higher Education*, 15(1), 1-13.
- Miller, W. R., & Brown, J. M. (1991). Self-regulation as a conceptual basis for the prevention and treatment of addictive behaviours. In N. Heather, W. R. Miller & J. Greeley (Eds.), *Self-control and the addictive behaviours* (pp. 3-79). Sydney: Maxwell Macmillan Publishing Australia.
- Milli Eğitim Bakanlığı (2018). *Fen bilimleri dersi öğretim programı (İlkokul ve ortaokul 3, 4, 5, 6, 7 ve 8. sınıflar)*. Ankara.
- Özhan, M. B. (2019). *Lise öğrencilerinde okul tükenmişliğinin akademik başarı ve iyi oluşa etkisinin bütüncül olarak incelenmesi*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Pintrich, R. R. (2000). The role of goal orientation in self-regulated learning. In Boekaerts, M., Pintrich, P. R., & Zeidner, M. (Eds.), *Handbook of Self-regulation*, (pp. 451-501), San Diego, CA: Academic Press.
- Pintrich, P. R., & De Groot, E. V. (1990). Motivational and self-regulated learning components of classroom academic performance. *Journal of Educational Psychology*, 82(1), 33-40.
- Polat, S. (2009). Akademik başarısızlığın toplumsal eşitsizlik temelinde çözülmesi. *Eğitim Bilim Toplum Dergisi*, 7 (25), 46-61.
- Posner, M. I., & Rothbart, M. K. (2009). Toward a physical basis of attention and self-regulation. *Psychics of Life Reviews*, 6(2), 103-120.

- Sümer, B. (2012). *KKTC ortaöğretim kurumları yöneticilerinin düşünce ve davranışlarının öğretmenlerin motivasyonuna etkisinin değerlendirilmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, KKTC Yakındoğu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Kıbrıs.
- şevik, Y. (2014). *İlköğretim müdür ve müdür yardımcılarının öğrencilerin akademik başarısını etkileyen faktörlere ilişkin görüşleri ile akademik başarısına katkıları*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Mehmet Akif Üniversitesi, Burdur.
- lker, M. (2019). *z düzenleme ve yansıtıcı düşünmenin matematik başarısına etkisinin incelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Balıkesir Üniversitesi, Balıkesir.
- redi, İ., & redi, L. (2005). İlköğretim 8. sınıf ğrencilerinin öz-düzenleme stratejileri ve motivasyonel inançlarının matematik başarısını yordama gücü. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1(2), 250-260.
- Zimmerman, B. J. (1996). "Enhancing student academic and health functioning", *School Psychology Quarterly*, 11(1), 47-66.
- Zimmerman, B. J. (2000). *Attaining Self-Regulation: A Social Cognitive Perspective*. (Edit. M. Boekaerts, P. R. Pintrich & M. Zeidner) *Handbook Of Self-Regulation* (S. 13-39). Academic Press: California.